

КУЛТУРА И УМЕТНОСТ

Владата на Република Македонија ќе продолжи да ја негува и развива македонската култура и уметност и во периодот 2014–2018. Во насока на поттикнување на домашното творештво, во иднина продолжува реализацијата на низа стимулативни мерки со кои ќе се унапреди статусот на авторот, а истовремено ќе се зголеми и продукцијата на квалитетни дела преку поддршката на проекти од национален интерес во сите дејности од областа на културата.

Министерството за култура ќе продолжи со реализација на проекти и капитални инвестиции во областа на културата, како што се:

- Изградба на концертна сала за Македонската филхармонија, со што ќе се обезбеди репрезентативен и акустичен простор според најсовремени светски стандарди (2016)
- Изградба на културно-образовен центар во Тетово со нов театар и библиотека (2014–март 2018)
- Изградба на театар во Велес, со што ќе се добие современа театарска зграда опремена според сите светски стандарди (прва половина на 2014)
- Изградба на Турски театар, со што ќе се добијат современи услови за работа на оваа национална установа, која долги години просторот го делеше со Албанскиот театар (2018)
- Реконструкција на Албанскиот театар, со што ќе се добие објект со две театарски сали со високи сценски технологии и современа аудиовизуелна опрема (крај на 2016)
- Довршување на проектот „Скендербег“ (2015-2018)
- Изградба на Конгресен центар со универзална сала и со три помали сали, проект со кој ќе се добие нов, мултифункционален репрезентативен центар (2018)
- Изградба на „Стариот театар“ во Струмица (2017)
- Музеј на прогонетите од егејскиот дел на Македонија (2014)
- Изградба или адаптација на филмско студио, како и набавка на филмска опрема со цел формирање на филмски центар со сопствена филмска техничка база (2018)
- Реконструкција на киносалата во Делчево (2014)
- Набавка на сценска, светлосна и аудио опрема за театрите во Република Македонија (континуирано до 2017)
- Набавка на опрема за спроведување на процесот на дигитализација во НУБ „Св. Климент Охридски“ (2016)
- Ставање во функција на киносалите при центрите за култура, што ќе придонесе за поголем квалитет на прикажувањето на филмовите и за зголемена посетеност на киносалите (2017)
- Реконструкција на источниот конак на манастирскиот комплекс „Св.Архангел Михаил“ во Варош, Прилеп (2015–2016)
- Во рамки на НУ Музеј на албанската азбука во Битола ќе се изгради Спомен-соба на Комисијата за азбуката во која ќе бидат претставени членовите на азбучната комисија од 1908 година (восочни фигури). Исто така, ќе се инсталира систем за заштита на објектот и ќе се решат имотно правните односи (2015-2017)
- Набавка на сценска светлосна опрема за НУ ЦК „АСНОМ“ Гостивар (2016)
- Реализација на проектот „Свезди на светската книжевност“ преку кој на

македонските читатели на едно место ќе им бидат достапни сите дела што ја одбележаа врвната светска книжевна историја (2017)

- Евидентирање, фотографирање, снимање и архивирање на видео материјали и разговори со Македонците протерани од Егејска Македонија во 20 век (2015)

- Превод на македонски јазик на дела од албанската и од турската книжевност во Македонија застапени во проектот „135 тома македонска книжевност“ (втора половина на 2014)

- Превод на дела со историска содржина на македонски јазик, со којшто ќе се продолжи со преводот на 80 дела кои обработуваат одредени историски настани и процеси поврзани со македонското национално револуционерно движење (2014)

- Превод на 135 тома македонска книжевност на шест странски јазици: француски, шпански, руски, германски, арапски и кинески јазик (2018)

- Реализација на проектот „Врвови на светската филозофија, историја и психологија со психоанализа“ со цел збогатување на терминолошкиот речник и лексикографијата на македонскиот јазик (2017)

- Обнова и конзервација на повеќе фасади во Скопје, Битола, Крушево, Кратово, Кичево, Прилеп, Штип, Охрид и во други значајни градски јадра (континуирано)

- Преземање на стимулативни мерки:

- о континуиран откуп на ликовни дела (континуирано)

- о континуиран откуп на скулптури од галериски формат (континуирано)

- о континуиран откуп на музички дела за различни формации (континуирано)

- о поддршка за создавање 150 композиции од областа на забавната и народната музика и 50 детски композиции (2018)

- о финансирање преводи на странски издавачи на репрезентативни и квалитетни дела од македонската книжевност на странски јазици (континуирано)

- о континуиран откуп на драмски текстови (континуирано)

- Обезбедување до 50% попуст за организирани посети на балетски, театарски и музички настани, со што културните содржини на институциите од областа на културата ќе станат достапни до пошироката популација (2015–континуирано)

- Реализирање на проекти за поддршка на културни манифестации и настани во Старата скопска чаршија (континуирано)

- Изведба на покривна конструкција на сцената Долни сарај и Античкиот театар во Охрид (2014–2015)

- Обнова на Хавзи-пашините конаци во село Бардовци (2017)

- Дигитализација на аудиовизуелното културно наследство (континуирано)

- Конзервација и реставрација на верски објекти (2014-2018)

- Реконструкција на национални установи и центри на културата (2014-2018)

- Реализирање на проектот „Стар амам“ во Тетово, кој ќе овозможи заштитата на ова вредно културно наследство од османлискиот период (2015)

- Изградба на Спомен-куќа на Мехмет Паша Дерала во Тетово (2016-2017)

- Реконструкција на Амамот на Јаја Паша и претворање во Галерија на Омер Калеш и Адем Кастрати (2017-2018)

- Надградба и реконструкција на објектот кој го користат установите НУБ „Григор Прличев“, НУ Центар за култура „Григор Прличев“ и НУ Охридско лето, сите од Охрид, по пат на јавно-приватно партнерство и изградба на нов театар (од прва

половина на 2017)

- Изведување на пристапни рампи, лифтови и платформи за лица со посебни потреби во објектите на националните установи од областа на културата (2018)
- Внатрешна реконструкција на НУ Македонска опера и балет во Скопје (2014–2015)
- Реконструкција на споменикот „Македониум“ во Крушево (2018)
- Реализирање на проектот „Антологија на светската поезија преведена на македонски јазик во неколку тома“ преку кој на македонската читателска јавност ќе и станат достапни највредните светски поетски дела (2017)
- Превод на најзначајните дела од светската архитектура, сликарство, скулптура, внатрешен дизајн и орнаментика преведени на македонски јазик (2018)
- Превод на македонски јазик на биографии и автобиографии, мемоари и монографии на светски познати личности од областа на: економијата, бизнисот, политиката, инженерството, уметноста, медицината, науката, спортот, како и на личности од светската историја и филозофија (2018)
- Превод на 20 книги за најголемите историски премрежија и предизвици (2018)
- Превод на најзначајни светски дела од областа на спортот, здравото живеење, здравиот живот и исхраната (2018)
- Развивање навики за согледување на културата кај децата кои ќе имаат едукативна функција и ќе влијаат позитивно врз младата публика за учество во културните настани (континуирано)
- Одржување на културните манифестации „Културно лето“ и „Културна зима“ (континуирано)
- Локален културен развој преку активности за интензивирање на подвижноста на установите и достапноста на културните содржини од поголеми урбани средини, пред сè, од главниот град во помалите центри, особено во руралните населени места (континуирано)
- Збогатување на културната понуда за лицата со посебни потреби (континуирано)
- Востановување постојани поставки во националните музеи (2017)
- Осовременување на депоата на музеите во Македонија (2017)
- Основање Центар за книга како посебна установа или како организациска единица во рамките на Министерството за култура (2015)
- Непосредна заштита на административната зграда на Заводот и музеј во Прилеп (2016)
- Обнова на опожарените конаци и изработка и реализација на проектите за црквата, трпезаријата, магерничкиот конак и магерницата на манастирот Трескавецблизу Прилеп (2018)
- Отворање на галерија на икони во црквата Успение на Пресвета Богородица во Ново Село, Штипско (2016)
- Санација и реставрација на ентериерот во Златкова кула во Кратово (2015)
- Обнова на фасади во Старата скопска чаршија (континуирано)
- Откуп на куќи кои се значајни споменици на културата, како и нивно ставање во функција на музеи (континуирано)
- Обезбедување на мултимедијални простори за дејствување на независниот културен сектор и презентација на современи културни и уметнички програми (2017)
- Донесување на Закон за изменување и дополнување на Законот за заштита на

културното наследство (2014)

- Донесување на Закон за издавачката дејност (2014)
- Донесување на Закон за прогласување на Старото градско јадро на Битола за културно наследство од особено значење (2014)
- Донесување на Закон за прогласување на Старото градско јадро на Кратово за културно наследство од особено значење (2014)
- Донесување законска регулатива за стручна процена на оригиналноста, естетската и културната вредност на уметничките и на другите предмети (2014)
- Изменување и дополнување на Законот за музеите (2015)
- Изменување и дополнување на Законот за библиотеките (2015)

Преку Управата за заштита на културното наследство ќе се реализираат следните проекти:

- Изградба на Светиклиментовиот универзитет во чијшто склоп се предвидува изградба на манастирски конаци, теолошки факултет, музеј на Плаошник, галерија на икони, Светиклиментова библиотека, Македонски институт за хуманистички науки, канцеларија на МАНУ за хуманистички науки, канцеларија на Меѓународниот семинар за македонски јазик, канцеларија на Меѓународната школа за апликативна конзервација, конференциски центар, како и клонови на светски универзитетски центри (2018)
- Реконструкција на манастирскиот комплекс „Свето Преображение“ во с. Зрзе (2015–2016)
- Истражување, заштита, конзервација, реставрација, реконструкција и презентација на Античкиот театар во Скупи (2017)
- Печатење на публикации за културното и природно наследство наменети за туристичка промоција на Република Македонија (2016)
- Културно наследство на Република Македонија – археолошко-туристички проекти преку кои ќе се вршат археолошки истражувања, конзервација, реставрација, реконструкција и презентација на археолошките локалитети, старите градови и тврдини во Македонија (2014-2018)

Меѓународна соработка

Владата на Република Македонија ќе продолжи со подготовка на содржини за презентација и афирмација на македонската култура надвор од границите на државата, презентација на македонското книжевно творештво на светските саеми, учество на светски познатите културни настани, промоција на македонското културно наследство и актуелно творештво во градовите-престолнини на културата, како и унапредување и продлабочување на односите со меѓународните организации.

Во таа насока ќе бидат реализирани следниве проекти и активности:

- Реализирање на проектот „Кокино – македонски бренд“ во чијшто рамки на 21 јуни секоја година ќе се организира меѓународен фестивал во Кокино со цел одбележување на почетокот на летото и летната долгоденица (2018)
- Отворање на регионален центар за млади музичари од Југоисточна Европа кој ќе биде лоциран во Меморијалниот музеј „Тоше Проески“ (2015–2016)
- Создавање на виртуелен театарски музеј во МНТ и негова промоција во координативен центар за дигитализација во регионот и во Европа (2018)

- Презентирање на македонското културно наследство во светот со употреба на современа технологија (2018)
- Отворање на нови културно-информативни центри во земјите со најбројно македонско иселеништво и земјите кои се во фокусот на надворешната политика на Македонија (континуирано)